

Mato Pižurica (Novi Sad)

ANTROPONIMIJA U TOPONIMIJI ROVACA

Defter za sandžak Hercegovne zemlje (vilayeti Hersek)* iz 1477. g. prvi je pisani dokument u kome se pominju Rovca, kao nahija odnosno džemat kneza Vuksana, vrlo izvjesno legendarnog junaka iz narodne poezije, koji je, opet po narodnoj legendi, sin Bulatov, unuk Gojakov (koji se smatra rodonačelnikom preko dvije trećine Rovčana), a praunuk vlastelina Nikše, rodonačelnika plemena Nikšići. Ostavljajući po strani istoriju i legendu, za ovu priliku smo se opredijelili da iznesemo rekonstruisanu antroponimijsku sliku Rovaca na osnovu relativno potpune mikrotoponimije. Opredjeljenje je nametnuo navedeni turski popis u koji je upisana 51 kuća poreskih obveznika. Identifikacija je obilježena ličnim imenom i imenom oca, koje samo u jednom slučaju nije pročitano, a jednom je označeno kao nepouzđano. Samo jedna žena je poreski obveznik (*Mara udovica Vlada*). Ovom pozamašnom spisku od stotina vlastitih imena treba dodati i dio onih koji se navode u defteru za džemat Budisava sina Obradova iz nahije Donja Morača, koji se jednim dijelom odnosi na područje današnjih Rovaca (32 obveznika i 3 samca). Defteri istoričaru pomažu da s više sigurnosti vezuju niti žive narodne legende, kojoj očito, kada je riječ o Crnoj Gori, treba više vjerovati nego što smo obično skloni, a onomastičar će imati zadovoljstvo da nađe već poodavno zaboravljena ili vrlo arhaična imena, kao: Srezoje, Vlaho, Radič, Vukac, Vukša, Dobrovac, Pribil, Pribo, Pribko, Pribisav, Priban, Bratul, Stanule, Mioša, Mihac, Radman, Brajko, Dajko, Butraš, Cvatko, Gujica, Grdan, Buriško, Vladilo, Roman, Hlapac („nevernik“?) itd.

Mikrotoponima antroponimijskog i patronimijskog porijekla ima oko 10% od ukupnog broja zabilježenih naziva. Taj odnos bi nema sumnje bio i drukčiji da nije ulagan poseban napor da se ne uvrste oni mikrotoponimi koji označavaju savremeno, aktuelno i vrlo blisko vlasništvo, čija je toponimizacija neizvjesna i najčešće privremena. Usitnjavanje posjeda ide u prilog

* Dr Branislav Đurđević, *Novi podaci o najstarijoj istoriji brdskih plemena*, Istorijski zapisi XVII, sv. 1, Titograd 1960.

posvojnoj identifikaciji. U funkciji tzv. aktuelnog vlasništva vrlo je obična upotreba naziva za uže porodične grane („mala bratstva“), kao: *Kraj Mircovića*, *Kraj Rozovića* i sl. i za označavanje pripadnosti jednom domaćinstvu prema imenu kućnog starješine (npr.: *Potkumjica Milikića*, *Glavica Miletića*, *Slatina Markovića* itd.). Ni takve primjere nijesmo bilježili, mada se i oni mogu vremenom ustaliti. Toponimi patronimijskog porijekla prilično su rijetki, a kao nazivi sela ili područja javljaju se samo kada je zadovoljen uslov jednorodstvenosti (*Bulatovići*, *Vlahovići*). Identifikacija se ostvaruje i distinkcijom *naš* (-a, -e) prema direktnom imenovanju (npr.: *Bara naša* — *Bara višenjska*).

Raspoloživo vrijeme i prostor ne pružaju nam priliku da iznesemo izvršenu sistematizaciju građe dvočlanih toponima prema apelativima, a jednočlanih prema sufiksima. Umjesto toga donosimo spisak (a) apelativa i (b) pregled sufiksa (s minimalnim ilustracijama):

a) *dô*, *dôlina*, *prôdô*, *râvnjāk*; *lâz*, *lâzina*, *lâzba*; *pôlje*; *slâtina*; *rûpa*, *strána*, *kòsa*, *òsôjniĳ* („izrazita strmina, bez obzira da li se radi o osojnoj ili prisojnoj strani“), *òbijina* („strmina koju ‚obijaju‘ usovi“), *tôĳilo* („uivina niz koju klizi, ‚toĳi‘ pokretni kamen“), *vŕg*, *bŕĳe*, *bŕijeg*, *glâvica*, *kŕš* („kameniti brežuljak“), *òbruč* („kamenita izboĳina u strmini“), *vâo*, *grêda*, *ždrijêlo*, *zûb*, *jâma*, *pêcina*; *pòtok*, *pòtoĳina*, *vîr*, *vòda*, *bâra*, *sicalo* („izvor, jako vrelo“), *gûzica* („blago udubljenje u stijeni“); *lûg*, *brêza*, *òmâr*, *gòra*, *lûĳ*; *gûvno*, *njiva*, *vŕt*, *šendokos*; *kûĳište*, *katûnište*, *kâtûn*, *sêlo*, *krûj*; *òbor*, *príboj*; *kiljan*, *mrâmôr*, *grôb*.

- b) — (j)âk: *Nemišljāk*
 — (-ov-||-ev-, -in-)-ac: *Brânkovac*, *Dragòševac*, *Šòtinac*, *Òzdrenac*
 — (-ov-)-aĳa: *Bògutovaĳa*
 — (-ov-)-iĳa: *Đurâšica*, *Ódanovice*
 — ina: *Kòĳina*, *Brâjine*
 — uša: *Rêljûša*
 — êĳ: *Lòvrêĳ*
 — *jĳ: *Bânlûg*, *Knjêž-glâvica*
 — ište: *Bjêlanište*, *Kòĳište*.

Složenica sa spojnim vokalom, tipa: *Vukòdô* (up. i: *Vragòdô*; *Rogòded*). Značajnu pojedinost predstavlja i potvrda: *Ćetković brijeg* (prema tipičnom kao: *Ilíca lâzba* i sl.).

Motiv imenovanja je, razumljivo, najčešće vlasništvo, pri čemu se uzima ime starješine (zanimljivo je da nam se učinilo da se u slučajevima promjene vlasništva uzimalo ime prodavca, darodavca i sl. češće nego novog vlasnika), ali isto tako i osobe za koju je vezano kultivisanje zemljišta (najčešće krčenje, paljevina itd.), što se slikovito pokazuje pregledom po apelativima. Opasna mjesta, kakvih je mnogo, vrlo često u svojim nazivima čuvaju uspomenu na osobe koje su stradale na tim mjestima (nazivi litica, virova, valova i sl.).

Toponomastički materijal čuva uspomene (iz raznih vremena) na etničke tragove: *Gŕĳkô katûnište* (inače u narodnoj tradiciji nema pomena Grka; iz ostalog materijala ukazujemo na: *Mêgûr-mêda*, livada sa tragovima zidina, kućišta?, *Drâme*, strmina sa sitnom šumom), *Mâcurovine* (v. naprijed), *Kûĳkê*

rūdine, Čiganskā strāna, Gābeljskā dōlina (možda i *Čōroevica*, pećina, v. Skok, *Etim. rječnik I*, 335 — *čōra*²).

Vjerujući da je za nauku korisnije ne zaobilaziti diskutabilno nego kretati se isključivo utrim stazama, uključeni su pojedini nazivi za koje je neizvjesna ili vrlo sumnjiva antroponimijska, odnosno patronimijska osnova (a možda je trebalo i odvojeno tretirati patronimijsku građu). Kompletinja argumentacija u mnogim slučajevima samo bi opteretila rad već dobro poznatim. Ipak, zbog vremena i prostora (i neiskustva) ostaće mnogo nedorečenog, u pojedinostima i nepogodenog. I pored svih ovih ograda, s malo više smjelosti, ovaj spisak mogao je biti i proširen, ali samo iskusan etimolog može otkriti neprovidne i često najdragocjenije antroponimijske tragove. Da nabrojimo samo nekoliko takvih: *Ččca* f. pl. (zaselak, središte sela sa starom crkvom — najvjerovatnije supstratsko; s obzirom na živu tradiciju *Hota*, odakle je doseljen, izgleda, dio stanovnika Donje Morače, a nije isključeno i Rovaca, pomišljam na vezu sa nazivom hotskog katuna zabilježenog kao *Chechi* = *Keći*, ili pak stari supstratski sloj *Čiči*?), *Števerine* (grupica kuća u strani, proplanak u šumovitim stranama; up. *Števerjan* < *San Florio* (tal.) Skok, *Etim. rj.* III, 365), *Lèura* (šuma; up. *Laor*, klesar iz vremena seobe naroda u Ulpijani = Lipljani na Kosovu, K. Jireček, *Istorija Srba* II, 25), *Ārač lāz* (livada; up. iz Dečanske hrisovulje patronim *Harčičb* i *vinogradb Harcb*), *Kīrilovac* (livada u strani) itd.

I

*(H)ALAP

Ālapova lāzba (lazina u stijeni)

Ime nije potvrđeno, ali RJAZU ima patronimijskih paralela: *Alapić*, uz napomenu da se piše i sa mađarskim završetkom *Alapi* a latinski *de Alapi*, i kao posebne odrednice *Alapi* i *Alapija* (n. d. I, 62). Najznačajniju potvrdu nalazimo u Dečanskoj hrisovulji iz 1330. g. — *Halapine glade*, što možda implicira supstratsko (vlaško?) porijeklo. (Ovakvo rana potvrda pokolebala nas je u traženju eventualnog turskog, šire mongolskog, eventualno i mađarskog porijekla, kao: tur. *alap* „hrabar“, ime turskog vojskovođe iz vremena emira Osmana, 1348. god., *Durkut Alep*, koji se pominje u vezi sa sirijskim gradom (H)*alepom*; zatim i mađarsko *alap* „temelj, osnova“, sa znatnom frekvencijom u složenicama itd.). Naziv susjednog lokaliteta *Čākli* je sasvim izvjesno turskog porijekla (tur. *çatallı* „račvast, dvostruk; soha, sastavak“, što ima semantičkog osnova u položaju lokaliteta i odgovarajuće srpskohrvatske paralele kao *Rasove* i sl.; up. i *Çatalb-Balkanb*, *Çatalb-tepe* u Bugarskoj, okvalifikovano kao tursko prevođenje za dvostruk (v. Vasilb Mīkovb, *Proishodē i značenie na imenata na našitē gradovē, sela, rēki, planini i mēsta, Sofija*, 1943, 197, 242).

ANDRIJA

Āndrijevo (zaselak)

<gr. *Andreas*.

- *ASKO** *Āškova pòtočina* (potočić)
Hip. od turskih imena *Asim*, *Azis* i sl. Tumačenje je podstaknuto narodnim predanjem prema kome je na tom mjestu navodno poginuo Turčin Asko Muratanović iz Kolašina, mada nam se činila privlačnijom i ubjedljivijom ideja da ime tumačimo kao oblik dobijen metatezom od *Akso* (*Akse-ntvje*); up. tur. *asker* „vojska, vojnik“.
- BAN** *Bánlūg* (livada, s pretpostavkom da je nastalo od **Ban-jb + lug*) možda i *Bānjica* (njiva; oba lokaliteta na lijevoj strani rijeke Mrtvice na udaljenosti od oko 3—4 km).
Ban prije svega znači titulu (v. RJAZU I, 169) pa zato ovakvi primjeri ne mogu pokazati da li se radi o apelativu ili antroponimu, odnosno patronimu.
- BARO** *Bárova pèčina*
U RJAZU se govori o dvostrukom porijeklu imena *Baro*: a) **bhar* „dizati, nositi, držati, čuvati, od kojega je i brat i braniti i baran (ovan)“ i b) hip. od *Bartuo* (Bartolomej), što se obrazlaže time da se ovo ime, inače zabilježeno u XIV v. blizu Prilepa, njemu slična i od njega izvedena, „dolaze i u onom dijelu naroda gdje glas *b* može biti u tijem imenima samo po postanju rečenom pod a), a ne po onom pod b)“ (n. d. I, 189). U savremenoj antr. i patr. Rovaca ime nije potvrđeno. Imajući u vidu cjelovitu mikrotoponimiju područja, kulturno-istorijske i istorijsko-jezičke okolnosti — ne treba isključiti izvođenje iz *Bartuo*, *Bartolomej* (v. npr. *Lòvrèč < Laurentius*).
- BEKA** *Bèkin dô* (livada), *Bèkića òmār* (šuma), *Bèkića pòtok*
Nazivi su motivisani vlasništvom koje ne seže daleko u prošlost (pet-šest koljena unazad). Ime nije „obnavljano“ niti je prezime oficijelno zaživjelo (ima status tzv. malog bratstva, porodičnog ogranka). Možda hip. prema *Berislav* ili *Bjeloslav* (u istoj porodici imamo zabilježen nadimak *Bèlko!*), ali bi se drugom izvođenju protivio ekavski refleks.
- *BELETA** *Bèletīm dô* (pašnjak), *Bèletače* (pašnjak)
Ekavski oblik unosi sumnju u eventualno izvođenje iz korjena **běl-*, ako se ne računa na specifičnu sudbinu starog „jata“ na crnogorskom terenu (do kraja nerazjašnjeni ekavizmi u mrkovićkom govoru i određeni broj leksema sa dosljednim ekavskim oblicima), koja je mogla biti podstaknuta intezivnijim stranim (možda vlaškoromanskim ili albanskim) uticajima. Up. npr. Skokovo tumačenje unakrštanja slovenskog pridjeva *běl-* i ilirotračkog *bal-* (P. Skok, *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, I, 152), a možda nije beznačajan ni podatak da B. Đurđev u navedenom turskom defteru iz 1477. god. redovno nalazi *Cvatko* za

- današnje *Četko* (<*Cvjetko*). Na istom terenu bilježimo *Běla* (ime ovci izrazito bijelog runa), a u susjednim Piperima ž. ime (ili nadimak?) *Běla*. U neposrednoj blizini registrujemo toponim *Gřčkō katinište*. Up. poljsko *Bialota* (m. ime). Ako pretpostavimo prelaz $r > I$, paralelu imamo u Staroj Crnoj Gori *Beretin Do*, *Beretin brijeg* (top.) i patr. *Beretine* (*Beretići*), v. J. Erdeljanović, *Stara Crna Gora*, Naselja 24.
- BJELAN** *Bjèlaništa* (livada)
Sufiks *-ište* nije rijedak uz antroponimijske osnove na širem srpskohrvatskom području (i južnoslovenskom) (v. Velimir Mihajlović, *Sufiks -ište u toponimiji i mikrotoponimiji Jugoslavije*. Prilozi proučavanju jezika, N. Sad, knj. I, 117—155), ali je ovdje usamljen (uz takođe sumnjivo *Kdčište*) i treba računati i na pridjevsku apelativnu osnovu.
- BJELO** *Bjèlovo břdo*; *Bjèlovski òsòjnik* (strmina); *Bjèlića lãzba* <*Bjeloslav*, *Bjelislav* itd.
- BJELOŠ** *Bjelóševine* (livada)
Kao i prethodna iz osnove **běl-*, od imena kao *Bjeloslav* i sl. Potvrđeno još u Dečanskoj hrisovulji (1330).
- BLAŽO** *Blážova lãzba*
<lat. *Blasius*.
- BOGUT** *Bògutov Dò* (zaselak), *Bògutov pòtok*, *Bògutovača* (pećina). Ime iz hrišćanskog vremena izvedeno od *bogъ*; najstarija potvrda u Deč. hris. (1330), *богоуъ* i u prezimenu *бoгoу-товикъ*. *Bogutov dol* zabilježen u defteru iz 1477 (v. n. d. Đurđev, s. 10).
- BRAJA** *Brãjine*, *Brãjin dò*
Izvedeno prema *brat*, hip. (zabilježeno u Žičkoj povelji oko 1220).
- BRAJKO** *Brãjkov lãz*
v. *Braja*.
- BRAJČA/BRAJČE** *Brãjčine* (pašnjak)
v. *Braja* i *Brajko*.
- BRANKO** *Brãnkovac* (potok iaselak)
<*Branislav*, *Branimir* i sl.
- BRATELJA** *Brãteljin dò*
Izvedeno prema *brat*, hip.
- BRACAN** *Brãcanove lãzine*
Hip. izveden prema *brat* (v. prethodno).
- BUBO** *Búbovića pòtok*, *Búbovića òsòje*
Ime onomatopejskog porijekla.

- *BUJA *Būljāskā gōra*
Sufiks pretpostavlja patronimijsku ili antroponimijsku osnovu (i u naše vrijeme obično je prezime *Bujas*; up. i: *Dilas*, *Milas* i sl.). P. Šimunović u *Toponimiji otoka Brača* ima *Bujin vrto* (Supetar, 1972, s. 234). <*Bujislav*, *Bujsil*, *Bujak*, *Bujan*, *Bulša*. Ipak, s obzirom na znatne supstratske tragove u mikrotoponimiji ovog područja, isp. i *Buji*, rum. pleme (Konstantin Jireček, *Istorija Srba*, Bgd. 1952, knj. II, s. 48). Isp. u istom selu zaselak *Būlje(?)*.
- BULAT *Būlatovo klūčīšte*, *Būlatovići*
Rodonačelnik brojne porodice *Bulatović*. Ime (nadimak) poznato iz 14. v., „*tamma postanja*“. (RJAZU, t. I, 729). Izgleda da se radi o staroj slovenskoj pozajmljenici iz mon-golskih jezika.
- BUTRAŠ *Būtrāšev dō*
Vrlo vjerovatno u vezi sa imenom *Butraš* iz deftera iz 1477. g. koje se Đurđevu učinilo sumnjivo (n. r. s. 10). RJAZU ima *Butre* „butrast čovjek“ i prezime *Butrak* iz 15. v. u Statutu poljičkom i izvodi ga iz tur. *budur*, *botur* „nizak a debeo čovjek“ (n. d. t. I, 749). S obzirom na vrijeme kada je potvrđeno, trebalo bi bar pretpostaviti hip. izveden iz slovenskih imena kao *Budimir*, *Budislav* i sl.
- BUCALO *Būcalovine* (livada)
U Bosni nalazimo u naše vrijeme prezime *Bucalo*, a RJAZU kao savremeno bilježi *Buconjić* (n. d. t. I, 703). Uz poznato (čest nadimak *Buco*, *Bucko*, obično motivisano „debeo, debeljuškast“ i sl.), dodajmo da ovdje *bucati* znači i „obilno jesti“, što nas navodi na pomisao da bi značenje moglo biti — „dobar pašnjak“, ali nemamo razloga ni da antroponimijsku osnovu isključimo.
- VALETA *Vāletina nǰva*
<*Hvalimir* i sl.
- VASILJ *Vasiljevina* (livada)
<*Vasilije*, *Basilius*.
- VELJAN *Vēljanovice* (livada)
<*Velimir* i sl.
- VIDAK *Vīdākova nǰva*.
<lat. *Vitus*. Up. u ovom govoru *Vīdovdān* i *Svetī-Vid* (gen. *Svetogā-Vida*).
- VLAHO *Vlāhovići* (patr. i naziv cijelog područja)
<lat. *Blasius*.
- VOJIN *Vōjinovac* (planina)
<*Vojimir*, *Vcjislav* i sl.

- *VOLA *Võlin pòtok*
< *Vclimir, Volislav* (možda i žensko ime).
- VUJKO *Vũjkovača* (pećina)
< Hip. od *Vuk*.
- VUJO *Vũjovo kũčište, Vũjova glàvica*
< Hip. od *Vuk*.
- VUK *Vukòdò* (kraj i potok), *Vũkovići* (dio sela)
Tzv. zaštitno ime, inače vrlo često i široko rasprostranjeno.
- VUKOTA *Vũkotina Gòra* (paralelni naziv, mađa nešto ređe u upotrebi — *Vũkotin Lãz*, kraj sa grupicom kuća); ktetik *Vukotinãš* za oba roda.
< Izved. od *Vuk*.
- VUKSAN *Vũksanova pećina* (povezuje se sa Vuksanom, Bulatovim sinom, legendarnim junakom iz narodne poezije)
< Izved. od *Vuk*.
- VUČE *Vũčevac* (potes)
Izved. od *Vuk*. Up. sa oblikom određenog pridevskog vida (!) *Vũčevã bãra* i *Vũčevã pećina*, što pretpostavlja apelativnu osnovu (*vuče*).
- GOJAK *Gojãčevina* (zaselak)
< *Gejslav, Gojimir* i sl.
- GORO *Gòrova nũva* (pašnjak, bez tragova obrade zemljišta)
Hip. od *Gorčile* (RJAZU III, 291).
- GRD *Grdòvine* (zaselak)
< *Grdimir, Grdislav*.
- *GUNJAN(?) *Gũnjan* (zaselak)
Muško ime *Gunja* zabilježeno je u *Žičkoj povelji* (oko 1220), a St. Novaković u *Selu*, prema ispisima K. Jirečka iz dubrovačkog arhiva, navodi iz g. 1284: „*Vlah Gunja Dragoslavić*“ (n. d., izdanje Srpske knjiž. zadruge, Bgd. 1965, s. 193). RJAZU donosi desetak toponimijskih potvrda (iz Srbije, Bosne i Hercegovine, Dalmacije i Slavonije, kao: *Gunja*, f. „selo u hrvatsko-slavonskoj krajini u okrugu brodskom“, *Gunjaci*, m. pl. „selo u Srbiji u okrugu podrinskom“, *Gunjani*, m. pl. „selo u Bosni u okrugu sarajevskom“, *Gunjina*, f. „seoce u Konavlima“ itd., n. d. t. III, 502). Ne isključujući sasvim moguću fitonimsku osnovu („*dunja*“) i ne ulazeći u odnos antroponima i apelativa *gunj* (vrsta odijevnog predmeta, vuneni kaput i sl.), pretpostavljamo da se radi o unificiranju dvočlanog toponima **Gunjanj* (kraj, mjesto i sl.) sa antroponimijskom bazom, nema sumnje supstratskog porijekla.

- DAPKO *Dăpkov dô* (livada)
Hip. od *Dabiživ* i sl.
- DOBRIJE *Dòbrijeva nĵva* (livada)
<*Dobroslav* i sl.
- DRAGOŠ *Dragòševac* (livada)
<*Dragoslav, Dragemir* i sl.
- DRAŠTA//DRAGŠA (?) *Drăština gréde* (stijena)
Najvjerojatnije hip. prema *Dragoslav, Dragomir* i sl. Up. top. *Draktiçi* < **Drakčiči* < **Dragoča* (J. Erdeljanović, *Stara Crna Gora, Naselja i poreklo stanovništva*, knj. 24, Beograd 1926, 380 i 381).
- DULO *Dúlova rŭpa* (livada, uvala)
Hip. prema *Dušan, Dragoslav* i sl.
- DURKO *Dŭrkove lăzine* (pašnjak), *Dŭrkove ôbcjine*
Naziv se vezuje za lice koje je živjelo prije jedne-dvije generacije i, izgleda, da mu je to bilo kršteno ime. U naše vrijeme imamo prezime *Durković*. Izvedeno vjerovatno prema *Durak, Duran, Durašin* i sl. (turskog porijekla).
- DURUT *Dŭrutov Lăz||Lăzina* (grupica kuća, kraj), *Dŭrutov pòtok*
Možda, kao i prethodno, izvedeno iz *Durak, Duran, Durašin*. Up. savremeno crnogorsko prezime (Piva) *Durutović*.
- DUTO *Dútovine* (livada)
RJAZU ima *Dutko* („ime muško. Prije našega vremena“, n. d. t. II, 907) i kao savremeno prezime *Dutković*.
- DED *Đèdov Dô* (katun), *Rogòded* (plan. vrh)
Ime *Djeđ* (u alternaciji sa *S.arac*, up. u susjednoj Morači pl. *Stărac* i selo *Stârce*) smatra se ostatkom stare slovenske mitologije. Zanimljivo je da se na terenu Rovaca i Morače ovakvi toponimi vezuju za katune ili za lokalitete u njihovoj najbližoj okolini. *Rogòded* je jedini dosad zabilježeni pandan poznatoj personifikaciji strašila *baba roga*.
- *ĐERN- (?) *Đèrnić dô* (livada)
S dosta vjerovatnoće pretpostavljamo patronimijsku ili antroponimijsku osnovu (grčkog porijekla od *Đerman, Đerasim* i sl. ili možda još prije supstratski trag). Up. npr. već u *Dečanskoj hrisovulji* iz 1330. g. *Đerovica* (ГѢРОВИЦА). *Đer* znači i neku vrstu zemlje (isp. *Đerinac*, мтоп., A. Jovićević, *Crnogorsko primorje i Krajina, Naselja i poreklo stanovništva*, knj. XI, 63), *Đerotaj* i *Đeran* (oko Ulcinja, uz napomenu za prvo da je „možda ilirskog ili ilirsko-romanskog porijekla“, n. d. 63, 47, 66).
- ĐOKO *Đókov lŭč* (mali lokalitet u strmini)
Po narodnom kazivanju tu je stradao neki Đoko sijekući luč. <*Đorde* (<*Georgije*).

- ĐULE *Dúlev vír*
Hip. prema *Dorđe* i sl.
- ĐURA *Đúrīn šenòkos* (livada)
Imajući u vidu savremenu jezičku situaciju, sufixs *-in* bi obavezno podrazumijevao za muško ime na *-a* kratkosilazni akcenat, odnosno dugi uzlazni ako se radi o ž. imenu.
- ĐURAJ (?) *Đūrāj||Ćūrāj-gúvno* (ravna livada)
Izgleda da drugi oblik (*Ćuraj*) ima prevagu u mjesnom govoru, ali nije nepoznat ni prvi. Iz dokumenata I svjetskog rata („Starim tragom“), prema obavještenjima kolegice mr Milice Grković (čija je knjiga o narodnim imenima u Srba u štampi), imamo usamljenu potvrdu za m. ime *Đuraj* (*Mitrović Đuraj*, okrug krajinski /negotinski/). Toponomastički sufixs *-aj* (*-aja*) Skok u posebnoj raspravi (*Belićev zbornik*, s. 119—128) i u Etimologijskom rječniku (tom I, s. 16), uz upadljivu suzdržanost, tretira kao oblik odredenog pridjeva (*-aj* > *-aj* mjesto *-i*), polazeći od primjera kao: *Blagaj, Bjelaj, Kosmaj, Maglaj; Suvaja, Krivaja, Crnaja, Krnjaja*, što odgovara ruskom *-oj* (*Tolstoj*). Bez pretenzija (a vjerovatno i bez prava) da generalizujemo, u konkretnom slučaju pomišljamo i na supstratski momenat. Andrija Jovićević u Crnogorskom primorju i Krajini bilježi na desetine porodičnih i plemenskih imena (čija je etnička veza sa našim življem neosporna), običnih i u funkciji naziva za naseobine, sa sufixsom *-aj*, kao: *Đuraj* („neko selište kod džamije, srpski: *Đurovići*“, n. d. 71, podvukao M. P.), *Adelaj, Ademaj, Ametaj, Bolaj, Vračaj, Dulaj, Zekaj, Lekaj, Tolaj, Tomaj* itd. Up. i *Ćurjan* („selo . . . Ime je arbanaško“, n. d. 70, što naravno ne treba uzeti bez rezerve, posebno kada vidimo da na drugom mjestu navodi: *Ćurjan* (ili *Ćurilo*), n. d. 53), zatim na nekoliko mjesta *Đurjan* (n. d. 53, 114). Iz naše građe sa rovačkog terena navodimo i: *Bjèljāj-pòtok, Kròtaja* (rječica, izvedeno možda iz **krotòko* ili *krotiti* sa značenjem „mirna voda“), *Bòžaje* (pašnjak u kamenitoj vrleti) i *Bòžājskò gúvno* (zaravan ispod *Božaja*). Isp. ime sela kod Beograda *Senaja* (u etrol. literaturi se izvodi iz *seno*, što ne mora biti sigurno), a venac iznad sela zove se *Suvarja* (*Naselja srpskih zemalja*, Rasprave i građa, knj. II, Bgd. 1903). Najjednostavnije rješenje — varijanta imena *Đurađ*.
- ĐURAŠ *Đuràšica* (livada)
<*Đorđe* (<*Georgije*).
- ĐURĐ *Đūrđev křš* (glavica, kameniti izbrežak)
<*Đorđe* (<*Georgije*).
- ĐURKO *Đūrčkove lāzine* (pašnjak)
<Hip. prema *Dorđe* i sl.

- ESE(N)BAG (?) *Ėse(n)bāgovica* (pećina)
 Nejasnog porijekla. Oblik sugerira antroponimijsku osnovu. Možda se radi o nekoj složenici: **Ese(n)*-**Bag*; za **Bag* v. eventualno Skok, *Etimologijski rječnik* I, 88—89?
- ZEKO *Ūlica Zékovića* (dio uskog seoskog puta)
 Nadimak prema *zelen*.
- ZULETA *Zūletina vòda* (izvor)
 Tur. *Zulfikar* iz pers. (up. i: *Zuko*, *Zulfo* i sl.).
- IVAN *Īvanov lāz* (livada), *Īvanova pèćina*
 I u top. i u savr. antrop. ravnopravno sa *Jovan*.
- IVAČ *Īvačev dō* (šumski kompleks)
 Izvedeno prema *Ivan*. *Ivača* potvrđeno još u XIV v. u lat. spom.
- IKO *Īkovića lāz* (livada)
 Hip. izveden prema *Ivan*.
- ILIJA *Īlīn vrg*, *Īlīća lāzba* (livada)
- JAKŠA *Jākšīna lāzina* (livada)
 Izvedeno prema *Jakcv*, *Jovan* i sl.
- JANKO *Jānkovo ždrijèlo*
- JOVAN *Jōvanova njiva* (lazina u šumi)
 V. *Ivan*.
- JOKAN *Grōb Jōkanov* (mjesto gdje je sahranjen neki Jokan)
 Izvedeno prema *Jovan*, *Joakim* i sl.
- JOKO *Jōkov mřāmōr* (mjesto pogibije nekog Joka), *Jōkovića slātina* (livada)
 Hip. izveden prema *Jovan*, *Joakim* i sl.
- JOKSIM *Jōksimovo prlo*, *Jōksimov vāo*
 Izvedeno prema *Jovan* (i danas obično ime).
- JOSO *Jōsovina* (livada)
 Izvedeno od *Josif*. *Joso* u savr. antr. sistemu ovog kraja nepoznato.
- JOŠAN *Kōsa Jōšānovića* (livada u strani)
 Hip. prema *Jovan*. Nepotvrđeno u savr. antroponimiji ovog terena, ali u susjednim Drobncima savr. prezime *Jōšānović*.
- KALUĐER *Kāluđerov dō* (pašnjak)
 Naziv za crkveno lice (gr. porijekla), koji nije nepoznat u antrop. i patronimici.
- KLIČAK (?) *Klīčkova lāzba* (zaravan u stijeni)
Klīčak u poznatom značenju (v. RJAZU V, 68) nije potvrđeno kao onomastička baza i zato, ako se ne radi o nekom

- metaforičnom značenju, pretpostavljamo antr. *Kričak* (za odnos *kr:kl* isp. u mjesnom govoru *klokočevina* — *krokočevina*), supstratskog porijekla. Up. *Kričanje* u susjednom Prekobrdi i ime iz nav. turskog deftera iz 1477. g. (iz Bjelopavlića) — Nikola sin *Kričkov* (n. d. 4).
- KNEZ** *Knjêž-glàvica* (livada na glavici)
Prema tituli antrop. ili patron. osnova (bez traga narodnog „pamćenja“ o ličnosti). (Jez. razvoj: *knez* + *jь* > *knež* > *knjež*).
- KOVAČ** *Kováček* (livada)
Prvobitno prema zanimanju, možda već bilo postalo antr. ili patr. (u mjesnoj antr. i patr. nema paralela).
- KOKA** *Kòkica stràne* (šumovite strmine)
Koka je čest nadimak, obično prema imenima kao: Kostadin, Kosta, Jovan, Jokan i sl. U narockom dovijanju prema „divljijem kofošima kojeg je nekad tudije bilo“.
- KOKOT (?)** *Kòkotov vr̄g* (pl. vrh), *Kòkotove lãzbe* (zaravan u stijenama)
Kokotović i *Kokot* su poznati kao patr. (ali ne na ovom terenu), ali antrop. osnova je samo jedna od mogućnosti (u lokalnom govoru bilježimo apel. *kokot* za pijetao).
- KORAĆ** *Koráček* (kamenita strana)
Iz našeg vremena poznato kao prezime; kao apel. u lokalnom govoru bilježimo *kòrūc* uz znatno običnije *čèkić* || *čèkič*.
- KOČO** *Kóčova lãzba* (lazina u mrtvičkim liticama)
Hip. prema Kosta, Komnen i sl.; i danas nalazimo nadimke *Kóčo* i *Kóča* u istom kraju.
- KOČA** *Kòčište* (urvina), *Kòčina* (livada)
- KRVAVAC** *Krvávac* (pašnjak), *Krvávčevo tòčilo* (urvina)
I u naše vrijeme obično prezime, ali ne treba isključiti ni fitonimsku osnovu (vrsta trave, D. Simonović, *Botanički rečnik*, 7 i 86 i dalje).
- KUTLO** *Kùtlov dò* (grupica kuća, kraj)
Ime *Kùtlo* donedavno u ovom kraju nije bilo nepoznato. Iz *Dečanske* hrisovulje (1330) imamo *Kutlar*, savremeno prezime u Hercegovini *Kutlović*, u Rovcima bratstvenička „dražnja“ (nadimak) *Kùtlače*, a u sh. toponimiji isp. *Kutlovo* (selo u okrugu kragujevačkome), *Kutlovac* itd.
- LAP** *Lãpova dðlina* (livada)
Ime *Hlap*, *Hlapac* je u ovim krajevima bilo prilično rasprostranjeno što se vidi iz ispisa B. Đurđeva (n. d.). Up. prezimena kao: *Hlapović*, *Hlapčić*, *Lapčević*.
- LAH** *Lòvići* (za *Vlahovići* u izgovoru vrlo starih osoba)
v. *Vlah*.

- LOVRENTIJE *Lòvrēč* (livada u podnožju planine Maganika)
<lat. *Laurentius*. Višestruko značajna potvrda (lingvistička posebno, v. Skok, *Etimologijski rječnik* II, 276—277).
- LUKA *Lûčīn křš* (kameniti brijeg)
U savremenom mjesnom govoru imali bismo *Lûkin*.
- LUKAN *Lûkanje čelo* (pl. vrh)
Izvedeno prema *Luka* (up. Matan, Radan i sl.); nepotrebno upućivanje na lat. *Lucanus*.
- LUKAČ *Lûkāčevina* (livada)
Izvedeno od *Luka*. Imamo staru potvrdu iz vremena Vuka Brankovića (1392).
- LJUBIŠA *Ljûbišina rûpa* (livada)
<*Ljubomir, Ljubislav* i sl.
- *MANIČ (?) *Mànīčevo* (zaselak)
Izvedeno vjerovatno sufiksom *-ič* prema *Manislav* i sl. (?).
- MARKO *Mârkova rûpa* (pašnjak)
- MACAN *Màcanovine* (livada)
Izvedeno prema *mačak*, nadimak; još u Deč. hris. *Macan* kao prezime ili nadimak.
- MACUR *Màcurovine* (livada)
RJAZU ima potvrdu za m. ime *Macur* iz 1575 (iz *Mon. croat.* 276), prezime *Macura* (od XVII v.) i *Macurovac*, ime sela u Hrvatskoj (županija ličko-krbavska) (n. d. tom VI, 346). Narodno predanje (zabilježeno i kao dosta pouzdano prihvaćeno) pominje neko neslovensko pleme *Macure* koje je živjelo na terenu današnjih Rovaca i Morače i, kažu, istražilo se u međusobnim obračunima (otuda u narodu osta izreka: *Bijū se kō Mācure* „nepoštedno, do smrti“). Njima se pripisuju mahom svi neidentifikovani grobovi obilježeni položenim krupnim kamenim gromadama.
- MEDAK *Mēdākovića dō* (livada)
Medaković i danas poznato srpsko prezime; up. i *Medan* i sl.
- MEDEN *Mēdenovača* (pećina)
Antroponimijska osnova je samo jedna od mogućnosti.
- MILAN *Mīlanova lāzba* (lazina u vrleti)
Vrlo često i samo jedno od brojnih imena izvedenih prema *mio* (v. i dalje).
- MILAT *Mīlatovice* (strme litice)
Ime Milat široko zastupljeno i u antr. i u patronimici.
- MILETA *Mīletina lāzba* (lazina između stijena).
- MILIJA *Mīlīndō* (livada i katun).

- MILIKA *Milikino prlo* (urvina)
Ime potvrđeno u Rovcima i u naše vrijeme.
- MILIĆ *Milićevac* (njiva).
- MILOŠ *Milošev vrt* (njiva).
- MINA *Minina lažba* (lazina u stijeni), *Minina obojina* (urvina)
U Rovcima nalazimo prezime *Minić*, za ime *Mina* imamo samo jednu potvrdu, ali je nadimak znatno zastupljeniji i to za osobe koje imaju ime — *Milorad, Mihailo, Milan* itd. U nauci se pomišlja i na grčko porijeklo.
U Vlahovićima registrujemo *Minit laž* (livada) i pomišljamo na antroponimijsku bazu *Min* i posesivni sufiks (-it) sličan onom koji nalazimo u albanskom (Ako računamo na šire zastupljeni supstratski elemenat, valja podsjetiti i na toponime kao: *Sentić do, Đević/Đeвиš do*, možda i *Manićevo* i sl.).
- MIODRAG *Miodrāgovice* (stijene)
- MIRAC (MIRAC?) *Mirački Dô* (grupica kuća u udolini)
Može biti izvedeno iz ličnih imena kao *Miroslav* i sl. Iz srednjovjekovnih izvora poznato je: *Mira* (*Progon Mira* iz Deč. hris.), *Mirac, Mirat, Mireč, Mireša* i top. s crnogorskog terena *Mirac*. Jireček pomišlja na supstratsko porijeklo (*Mira* „lepi“, *Istorija Srba* I, 86).
- MIRO *Mirovo ždrijelo*
< *Miroslav*.
- MI(H)OLJ *Mioljica* (selo)
< *Mihael*.
- MRVO *Mrvova lažina* (livada)
Prema terenskim potvrdama ranije ovdje poznato i zapamćeno ime. U Nikšićkoj Župi prezime *Mrväljević*, a u rječnicima nalazimo *Mrvoš, Mrveta*. Izvedeno prema *mrva* (u značenju „mali, sitni“).
- MRNJAK//MRNJKO *Mrnjkovac* (vir), *Mrnjkova lažina* (pašnjak)
Ovdje bilo poznato donedavno m. ime *Mrnjo* (iz grupe zaštitnih imena).
- MRČETA *Mřčetina jama*
Mřčeta i *crnjo* (u sinonimičnom odnosu) u mjesnom govoru znače nesrećnik i onda je sasvim shvatljivo što se naziv objašnjava mjestom pogibije nekog neidentifikovanog lica. Pandan zaštitnim imenima *Mrkoje, Mrkša; Čaden* i sl.
- MURAT *Muratova vöda*
Poznato tursko lično ime (potvrđeno i kao savremeni nadimak).
- MUJO *Mujov pötok*
Hip. od turskih imena *Mirad, Murat*.

- NEMISL** *Nemišljāk* (kraj, grupica kuća, zaselak), *Nemišljače* (*Gôrnjē* i *Dônjē*, livade u strani iznad *Nemišljaka*)
 Za lingvistu je sasvim providno staro slovensko lično (zaštitno) ime *Nemislb* (RJAZU ima potvrdu iz latinske isprave IX v., n. d. VII, 820), uz značajnu potvrdu za toponimijski sufiks *-jak* na antroponimijsku osnovu. Kao ilustraciju narodnog etimologiziranja (a ne nedoumice), navodimo „tumačenje“: Rodonačelnik porodice Draškovića, neki knez Radosav, tražeći pogodno stanište — rastovario je konje na toj dolinici i gledajući kako su se djeca zaigrala reče: „Ostag óde, iako *nē mišljāk*“.
- NIKA** *Nikina glāvica* (livada na brijegu)
 I u savremenoj antr. Rovaca imamo potvrda za m. ime i nadimak *Nika* (prema ličnom imenu *Nikola, Nikica*); vjerovatno izvedeno prema ličnom imenu *Nikola*.
- NIKOLA** *Nikolin vŕg* (pl. vrh).
- NIŠA** *Nišin kiljan* (mramor, uspravljeni veliki klinasti kamen, možda i miljokaz jer se na tom mjestu rastaju stari i savremeni putni pravci).
 Prema predanju mjesto pogibije kneza *Ni(k)še*, rodonačelnika plemena *Ni(k)šići*; *Ni(k)ša* < *Nikola*.
- NUŠKO** *Nuškova bāra* (dolina, pašnjak)
 Škaljić *Nušo* dovodi u vezu s tur. lič. imenom *Nuh* (< jevr. *Noje*); Up. prezime *Nušić* i ime i prezime *Nuša* (u Srbiji) i iz jedne nar. pjesme *Nušković* (RJAZU VIII, 495).
- OGURAK (?)** *Ōguračkē lāzbe* (zaravni u strmini, terase u stijenama)
 U mjesnom govoru *Ōgūrci* (porodični nadimak, „dražnja“) i apel. *ogurak* (pej. goljo, „kukvega“, povijen i „skukavičen“ od bijede, hladnoće i sl.; up. i: *ogūrčiti se, uogūrčiti se, ogūrčēnje* — ići „skukavičen“, biti jadan itd.). U „Politici“ od 15. decembra 1975. g. nalazimo Gorazd *Ogurek*. Nije isključeno da se i u našem slučaju radi o antr. odnosno patronimijskoj osnovi prema šire rasprostranjenom grezizmu (u značenju krastavac, što bi i odgovaralo metaf. značenjima u ovom govoru; inače u ovom govoru poznato samo *krastavac*) ili o metafori od *gura* „grba“.
- (H)ODAN** *Ōdanovice* (potes, livada i pašnjaci), *Ōdanovičkē lāzbe, Ōdanovičkā pēcina* (lok. na terenu Odanovica)
 Ime *(H)odan* izvedeno iz starih slov. imena *Hodimir, Hodislav, Hodivoj*.
- OZREN** *Ōzdrenac* (potes, livade), *Ōzdrenačkē lāzbe, Ōzdrenačkō ždrijēlo, Ōzdrenačkā strāna, Ōzdrenačkā pēcina* (sve u vezi s istim top.)
 < *Ozrislav*.

- OKAŠ *Ökåševine* (šuma)
Lično ime izvedeno od *oko* (up. stare potvrde, kao: *Očinja*, *Okoje*, *Očman* i sl.).
- OČKO *Öčkovica* (grupica kuća, kraj)
V. prethodno.
- PAVLE *Påvlovača* (pećina)
- PAJA *Påjica rūpa* (livada u udolini)
Hip. od *Pavle*, pretpostavlja se forma *Påja* (potvrđen nadimak u mjesnom govoru).
- PAJO *Påjov læz* (pašnjak)
Hip. od *Pavle*.
- PAJKO *Påjkovića vîr*
Hip. prema *Pavle*.
- PERO *Pérova pećina*, *Pérov ràvnjāk* (potes, livada)
Hip. *Petar*.
- PEROŠ *Peróševina* (brežuljak), *Peróševa pećina*
Ime izvedeno prema *Petar* sufiksom *-oš*.
- PERUT *Pèrutova brèza* (livada)
U savrem. antr. Rovaca imamo potvrda za pomalo arhaično ime *Pèruta* prema kome bismo imali pos. formu *Pèrutin(a)*.
- POP *Pòpovo sèlo* (livada)
Geograf. termin *selo* prema stvarnom savr. stanju *livada* podstakao nas je na navođenje najvjerojatnije apelativnog *pop*.
- PRIBAT *Pribatov Dô* (katun)
Danas nepoznato ime u ovom kraju, ali na osnovu navedenog turskog popisa iz 1477. g., očigledno je da su imena: *Pribisav*, *Pribo*, *Priban*, *Pribil*, *Pribko* bila čak vrlo frekventna.
- PRIBIĆ *Pribícevine* (livada)
Izvedeno prema *Pribislav*.
- RADAN *Ràdanova nĵiva* (nĵiva)
Rasprostranjeni hip. od *Radoslav*, *Radomir*, *Radovan* i sl.
- RADAŠIN *Radàšinovine* (livada)
Hip. odnosno ime bez potvrde u savr. antr. Rovaca; iz *Radoslav* i sl.
- RADE *Rádeva pròdō*, *Rádeve pròdoli* (ravni pašnjaci)
Ime i hip. prema *Radomir*, *Radoslav* i dr.
- RADOJE *Rådōjevica* (izvor)
Često ime, v. *Radomir*. *Radoslav* i sl.

- RADONJA** *Rŭpa Rădonjina* (livada u udolini)
Vrlo često ime, v. *Radoslav* i dr.
- RADISAV** *Rădisavov Dô* (kraj, grupica kuća)
Pos. forma *Radisavov* odražava i savremeno stanje (Vlahovići). U drugim djelovima Rovaca samo *Rădisavljev*.
- RADOŠ** *Radôšica* (livada), *Radôševine* (livada), *Radôšev vîr*.
Sasvim obično i često ime, v. *Radoslav* i sl.
- RADULE** *Rădulovo gŭvno* (livada sa grupicom kuća)
Savremena antroponimija Rovaca isključuje alternativne oblike grupe ovih imena (sa završetkom *-ul*) bez krajnjeg *-e*, ali navedeni spisak (iz 1477) sadrži: *Bratul, Pribil*.
- RADEN(?)** *Rădenoge* (livada)
Postojanje imena *Raden* ne može biti sporno (u nav. spisku imamo *Radjelja*), ali neizvjesnost unosi eventualni sufiks *-oge* (ako je supstratsko možda u nekoj daljoj vezi sa *-uge*, kao *Maturuge?*), ako se ne radi o uprošćavanju složenice sa drugim članom *-noge?*
- RA(J)IČ** *Răičev pòtok*
Ime *Rajič* je danas dosta retko, ali ne i patronim *Rajičević*; up. naziv moračkog sela *Rajičevine*.
- RAJO** *Răjovića/Răjevića slătina* (livada)
Hip. od *Radovan, Radoslav* i sl.
- RAMO** *Rămova dòlina* (livada)
Čest nadimak turskog odnosno muslimanskog porijekla.
- RASAČ** *Rășăceva dòlina* || *Rășceva dòlina* (livada)
Potvrđena su oba oblika; drugi je izgleda običniji. Ime nije zasvjedočeno u našim rječnicima, rodoslovima i imenoslovima. Izvedeno najvjerovatnije prema *Rastislav* i sl.; up. i: *Ras, Rasa* (ž. ime iz XV v.), *Ras(t)ko* itd.
- RATKO** *Rătkovače* (potes), *Rătkov pòtok*
Od imena kao *Radoslav, Ratimir* i sl.
- RELJA** *Rěljuša* (livada), *Rěljuše* (livada)
<*Hrelja* (gubljenjem glasa *h-*).
- RISTO** *Rístova njîva* (lazina, bez tragova obrade)
<*Hristo* (*Hristivoje*) (gubljenjem *h-*).
- ROZO** *Krâj Rózovića* (dio sela)
Rózovići su ogranak porodice *Drăškovičă* (V. Duboko). Nijesam mogao utvrditi da li se radi o imenu ili nadimku. Pripadnik lokalnog govora, polazeći od savr. jez. osjećanja, pretpostavio bi najprije da se radi o nadimku prema apel. *rôzo* (=nemarna osoba sa zavrnutim, „zarozanim“ pantalonama, čarapama ili rukavima; u istom značenju — *róljo*,

- ròljěš, ròlješa*). Ipak, prije svega, treba misliti na izvođenje prema *Rozomir, Rozmir*.
- SAVAN *Sàvanov pòtok* (potočić i grupica kuća)
Izvedeno prema *Sava*.
- SIMO *Símovo ždrijèlo; Símovića pòtok*
<*Simeon*.
- SINAN *Sínanov dô* (livada u strani)
Izvedeno iz osnove *sin*; nemamo potvrde iz savr. antr. Rovaca.
- STANKO *Stânkovo gúvno* (zaravan sa nekoliko kuća)
<*Stanimir, Stanislav* itd.
- STAŠO *Stáševa lãzba* (zaravan u stijeni)
<*Stanislav, Stanimir, Staniša; Anastasije*.
- *STRMUL(?) *Strmuljin křš* (kameniti brijeg)
Skoro je sasvim izvjesno da se radi o pomalo neobičnom obliku pridjeva *strm(en)*, sa augm.-pejorativnim sufiksom *-ulj* (up. *strmuljina* u lokalnom govoru), ali samo s malim procentom vjerovatnoće može se računati i na antroponimijsku osnovu (up. prezimena: *Strmić, Strmac, Strmečki, Strmotić* i top. *Strmovo* — RJAZU XVI, 751, 758—760).
- *STRNO *Strníca glãvica* (livada na brežuljku)
Ime *Strno* nema potvrde, ali RJAZU ima jednu (ili dvije) paralelu — patronim *Strniša* (Istra), n. d. XVI, 760; eventualno i *Strnad* (prezime u Hrvatskoj), n. d. XVI, 759.
- TOLJ *Tóljevo břdo*
<*Tolislav, Tolimir* (v. Skok, *Etim. rječ.* III, 480).
- TOMA *Tõmina lãzina* (livada)
<*Tomislav* (sa završetkom *-a* u savr. govoru obavezno se podrazumijeva kratkosilazni akcenat).
- *TURUTA *Turutín príboj* (*Dõnji* i *Gõrnji*) (zaravni pri stijeni, najvjero-
vatnije korišćeni kao prirodno sklorište za stoku).
Ime nije potvrđeno niti, pak, ima prave paralele osim *Turo-
man* (i donekle aktuelnije *Turo*). U mjesnom govoru ne
znaju za travu *turutvu*, ali nam ni to ne daje pravo da sasvim
isključimo i ovu mogućnost (uprošćavanjem grupe *tv* —
**turutvin* > *turutin*). Up. top. *Turteša* iz Deč. hris. (1330).
- ĆETKO *Ćetkov vřg* (pl. vrh); *Ćetković-břijeg*
<*Cvjetko* (zanimljivo je da u nav. popisu iz 1477. B. Đur-
đev nalazi više potvrda za, danas ovdje nepoznato, *Cvatko!*).
- UŠA *Ušina lãzba* (zaravan u stijeni)
Ime motivisano izgledom (veličinom) ušiju, u savr. antr.
vjerojatno izuzetno rijetko ili sasvim isključeno, ali u pro-

- šlosti sasvim obično, pa imamo potvrde za *Ušak*, *Uško*, *Ušoje*.
- *CRT(?) *Črtov dô* (livada)
Jedinu pouzdaniju paralelu koja nas upućuje na vrlo izvjesnu semantičku zasnovanost imamo u Dečanskoj hrisovulji: *stric̃ mi por̃b̃ Dragañ Črtalo*. U RJAZU nalazimo: *Crtova kosa*, f. planina u Pivi i *Crtovo*, n. a) njeko mjesto kod sela Kumana u sadašnjoj Srbiji na Dunavu XIV vijeka, a tada glasilo . . . *Črtovo*, b) brdo u Srbiji u okrugu pirotskom na lijevoj strani rijeke Ljuberažde (n. d. I, 850). U navedenom defteru u nahiji Donja Morača *Crtiža?* (neubicirano).
- ĆIRAK *Ćirākovača* (pećina)
<*Ćiril* (*Kiril*).
- ČAVA *Čāvīn òbor* (zaravan, terasa u stijenama)
RJAZU ima: *Čavin do* i iz Vukova rječnika — *Čavo*, *Čavka*, *Čavlin*, *Čavlić*, *Čavlović* (up. savr. *Čalović* u Nikšiću), s dva moguća izvođenja: *čavka* ili *čavoljak* i *čavor* (što bi moglo značiti „malo sitno čeljade“), n. d. I, 916—917.
- ŠARAC *Šárčev dô* (livada)
U naše vrijeme poznato hercegovačko prezime *Šarac*.
- ŠENKO *Šēnkov dô* (livada)
U BiH nalazimo naziv sela *Šenkovići*.
- ŠORO *Šórovo pr̃lo* (urvina)
U lokalnom govoru *Šoro* dosta čest nadimak (motivisan većim i opuštenim usnama, adj. *šòrlāv*). Up. u Deč. hr. (1330) ime *Šorijak* i prezime *Šorić* (vlaško?).
- ŠOTA *Šòtinac* (brijeg)
Skok (*Etim. rječ.* III, 409) smatra nepotrebnom Mayerovu pretpostavku da se radi o alb. pozajmljenici. U lokalnom govoru *šòta* (običnije *šòta*, *šòto*), u govoru od mila, znači „malo moje, mališa“. Nadimak *Šòto* (*Šòto*, ž. *Šòta*) obično dobijaju osobe sa imenom *Slobodan*, *Slavko* i sl.

II

Ž e n s k a i m e n a

- ANĐA *Āndīn òbrūč* (stijena u strmini)
Naziv prema predanju motivisan pogibijom neke *Ānde* (u Rovicima bi danas izgovarali *An(j)da*, ali bilježimo i tzv. malo bratstvo *Ānjdići*).
- BABA *Bābino sicalo* (izvor), *Bābina gūzica* (malo udubljenje u stijeni iz koga vlaži voda), *Bābīn zūb* (pl. vrh), *Bābljača* (grupica kuća).

- Baba* se u toponomastici smatra tragom stare slovenske mitologije (danas ovdje samo srodstveni termin); v. *Djed*.
- BABUŠA *Bàbušin lãz* (livada); *Bàbušića lãz* (livada)
V. *Baba*.
- VILA *Vilina vòda* (izvor), *Vilino kòlo* (livada)
Vila je zabilježeno na istom terenu samo kao zoonim (ime ovce). Apelativi uz koje se javlja ne pretpostavljaju antroponim.
- VOLA *Vòlin pòtok*
Žensko ime *Vola* je potvrđeno u kotorskim dokumentima: „*Vola*, kćerka Prodana Mataružića“ (K. Jireček, *Istorija Srba* II, 150).
< *Volislava* (ostavili smo mogućnost da se radi o m. imenu, v. I deo).
- *DRNDA *Drndino brdo* (livada na brežuljku)
Nepoznato u antroponimiji. Može se pretpostaviti izvođenje iz *drndàrica* (žena koja „drnda“, češlja vunu), odnosno *dřnda* (naprava za češljanje vune; *dřnda* znači u mjesnom govoru i „jaka i gruba ženska osoba“, pej.).
- DUNJA *Strána Dũnjića* (livada)
Široko poznato ž. ime (prema vočki).
- *ĐEVA(?) *Đevič/Đeviš dò* (livada)
U podnožju Durmitora nalazimo *Đevič kamen*, u blizini Budve *Đevišćenje* i slična predanja o imenima tih mjesta (s lingv. stanovišta povezivanje sa osnovom *djev-*, odnosno *djevojka*). Međutim, već u Dečanskoj hrisovulji imamo top. *Đevčine*, što u ovom konkretnom slučaju svakako sasvim isključuje mogućnost dovođenja u vezu sa korjenom **děv-* (u pitanju je 1330. god.). Osim toga, inicijalno *d-* u ovom vremenu ukazuje na strano porijeklo. Očigledno je i da *Đevič do* i *Đevič kamen* sa *Đevčine* pokazuju upadljivu morfološku (odnosno tvorbenu) povezanost. Pretpostavljeni antroponim, znači, pripadao bi supstratskom sloju.
- DINĐA *Dĩn(j)dića rũpa* (njiva u udolini)
U Rovcima potvrđeno kao nadimak (i kao ime ovce). Izvedeno prema *dĩnduwa* „zrno bisera“ (poznato u mjesnom govoru), pozajmljenica iz mađarskog (*gyöngy*).
- DURA *Dũrin šendòkos* (livada); v. I dio.
- JARA *Járimo pòlje* (livada)
< *Jaroslava* (ime nije potvrđeno u savrem. antr. Rovaca; ipak up. ž. ime *Jãgra* i ime ovce *Jãgròka*, u lok. govoru *jãgrĩti* znači „bujati, bujno rasti“).
- JELAČA *Jèlačin vĩr*
< *Jelena*.

JOŠA	<i>Jóšina vòda</i> Hip. od <i>Jovana</i> (v. <i>Jošan</i>).
MARA	<i>Márin pòtok, Márin brìjeg</i> < <i>Marija</i> .
MEDUNA	<i>Mèdunin vòo</i> Ime potvrđeno i u savr. antr. Rovaca.
MIČA	<i>Mičin Dò</i> (zaselak) Hip. prema <i>Mirjana, Milica, Milka</i> i sl.
PIRA	<i>Pirina Dòlina</i> (zaselak, grupica kuća) Najvjerojatnije izvedeno prema poznatijem m. imenu <i>Spiridon</i> . Iz susjednih Pipera pominje se neki <i>Piro</i> (u Rovcima <i>Špiro, Špirovići</i> odnosno <i>Čpiro, Čpirovići</i>).
TIJANA	<i>Tijanin vòo</i> < <i>Tihana</i> . Nemamo lokalne savremene potvrde.
SINDA	<i>Sin(j)dića vòo</i> < <i>Sindelija</i> (u Rovcima prezime <i>Sindić</i>).
*STRMULJA	<i>Strmuljin krš</i> V. <i>Strmul</i> .
ČAVA	<i>Čävìn òbor</i> V. I dio.